

رتبه‌بندی و ارزشیابی روش‌های سنتی ارزیابی عملکرد سازمانی با محتوای تئوری و با استفاده از یک روش تصمیم‌گیری ادغامی

آبتین ایجادی مقصودی^{۱*}، محمد خلیل‌زاده^۲، اشکان حافظ‌الکتب^۳

^۱ کارشناسی ارشد، گروه مهندسی صنایع، واحد علوم و نحقیقات تهران، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (عهددار مکاتبات)

^۲ استادیار، گروه مهندسی صنایع، واحد علوم و نحقیقات تهران، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

^۳ دانشیار، گروه مهندسی صنایع، دانشکده مهندسی صنایع، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

تاریخ دریافت: آبان ۱۳۹۵، اصلاحیه: دی ۱۳۹۶، پذیرش: اردیبهشت ۱۳۹۶

چکیده

ارزیابی عملکرد کارکنان یک سازمان یکی از فاکتورهای کلیدی در بهینه‌سازی و بهبود کیفیت انجام فرآیندهای سازمانی می‌باشد. منابع انسانی در سازمان‌های پویای امروزی از دارایی‌های با ارزش سازمان بوده و ارزیابی کلی عملکرد این دارایی‌ها محرك موثری برای بهبود بخشیدن به ارزش آتی آنها می‌گردد. در نتیجه انتخاب و اجرای روش ارزیابی عملکرد مشخص از اهمیت بالایی برخوردار است. به منظور انتخاب روش خاص ارزیابی عملکرد کارکنان، مشخصه‌ها و معیارهای روش‌های ارزیابی عملکرد کارکنان برای مقایسه روش‌های با توجه به پژوهش‌های پیشین ادبیات تحقیق طرح شده‌اند. در این پژوهش پس از انتخاب و رتبه‌بندی بهترین روش ارزیابی عملکرد به کمک تکنیک‌های تصمیم‌گیری چند معیاره‌ی تاپسیس، مالتی مورا با وزن‌دهی ساده و مالتی مورا با وزن‌دهی آنتروپویی، به مقایسه و بررسی بین رتبه‌بندی‌های روش‌های ارزیابی عملکرد پرداخته شده است، سپس با مقایسه‌ی بین روش‌های نوین مالتی مورا با روش‌های سنتی وزن‌دهی جمعی ساده و تاپسیس به وسیله‌ی ضرب همبستگی رتبه‌ای اسپیرمن به مقایسه‌ی بین تکنیک‌های تصمیم‌گیری انجام می‌گیرد. پس از رتبه‌بندی روش‌های ارزیابی عملکرد به وسیله‌ی روش‌های تصمیم‌گیری محاسبه شده در این پژوهش با توجه به مساله‌ی انتخاب شده با توجه ادبیات پیشین تحقیق به رتبه‌بندی روش‌های متداول و مرسوم ارزشیابی عملکرد پرداخته شده است. همچنین با مقایسه روش‌های سنتی تاپسیس و روش وزن‌دهی جمعی ساده با روش مالتی مورا این نتیجه حاصل شد که این روش‌ها همبستگی مثبت و بالایی با یکدیگر دارند.

کلمات کلیدی: ارزیابی عملکرد کارکنان، تصمیم‌گیری با معیارهای چندگانه، تکنیک مالتی مورا، مالتی مورا با وزن‌دهی آنتروپویی، رتبه‌بندی.

پایدار یکی از کلیدی‌ترین منابع یعنی منابع انسانی سازمان، در پایدار

۱- مقدمه

کردن مزیت‌های رقبایی امری اساسی به حساب می‌آید. ارزیابی عملکرد^۱ کارکنان یکی از عوامل کلیدی در مدیریت منابع انسانی سازمان می‌باشد^[۷] و ازهار ارزیابی عملکرد سازمان به روش‌ها و فرآیندهایی در سازمان اشاره دارد که درجه و میزان عملکردی سازمان را با به عبارتی دیگر کارایی و بهره‌وری کارکنان سازمان را مورد سنجش و ارزیابی قرار دهد^[۱۷] هدف اصلی ارزیابی عملکردی کارکنان یک سازمان بهینه‌سازی عملکرد کارکنان می‌باشد^[۳۷].

- این هدف با ۳ رویه‌ی کلی مورد بررسی قرار خواهد گرفت^[۲۱]
۱. با ارزیابی عملکرد سازمان این مساله که به کدام یک از کارکنان پاداش ویا تنبیه اعمال گردد مشخص می‌شود.
 ۲. بازخورد عملکردی کارکنان به آنها و به مسؤولین بالا رتبه آنها اطلاع داده شده و با این عمل استراتژی‌های عملکردی کارکنان برای تغییر

با گسترش تجارت جهانی و آغاز دوره‌ی فرا صنعتی همراه با پیچیدگی و تلاطم محیط اقتصادی امروز بررسی اجزای یک محیط برای رقابت موثر امری حیاتی می‌باشد^[۲۷]. یکی از ویژگیهای تجارت امروز رقابت شدید بین شرکت‌ها می‌باشد، شرکت‌ها با بررسی ابعاد مختلفی از محیط میتوانند مجموعه فرصت‌ها و تهدیدهای پیش روی شرکت را بشناسند و قادرند نسبت به تغییرات محیطی واکنش مناسب نشان دهند^[۳۸].

یکی از مهمترین عوامل ساختاری و کلیدی هر سازمانی یا به عبارت دیگر یکی از مهمترین دارایی‌های هر سازمانی "منابع انسانی" آن سازمان می‌باشد^[۳]. بدیهی است که مدیریت صحیح و کارآمد این دارایی ارزشمند در هر سازمانی باعث شکوفا شدن توانایی‌های بالقوه این بخش شده و یکی از مزیت‌های پر اهمیت رقابتی سازمان پرزنگ‌تر و نیرومندتر خواهد شد. برخی محققین بر این باور هستند که مزیت‌های رقابتی پایدار یک سازمان توسط منابع آن سازمان تعیین می‌شود^[۶]. در نتیجه با استحکام

*Aimaghsoodi@outlook.com

1. Performance Appraisal (or Performance Evaluation)

۱-۲ مفهوم ارزیابی

در تعریفی از ارزیابی که توسط سینگر^۱ بیان می‌شود، ارزیابی فرایند رسمی فراهم آوردن بازخور تشخیصی مثبت یا منفی از نتایج عملکرد کارکنان می‌باشد^[۴۲]. همچنین هاروی و بروین^۲ اهداف و مقاصد کلی ارزیابی عملکرد را تحت عنوانین برقراری نظام حقوق و دستمزد بهینه، بهبود عملکرد، ارزیابی در خصوص تصمیم‌های مربوط به انتخاب، انتصاب، اخراج، تنزیل، ارتقا وغیره، ایزاری برای رشد و توسعه نیروی انسانی طبقه بندي می‌کنند^[۸]. در تعریفی دیگر از سینگر آمده است: ارزیابی عملکرد عبارت است از فرایند رسمی فراهم آوردن بازخور تشخیصی مثبت یا منفی از عملکرد کارمند^[۴۲]. و در و دیویس^۳ معتقدند که کارکرهای ارزیابی عملکرد عبارت است از بهبود عملکرد، اجرای تعديلات در نظام پرداخت، تعیین نیازهای آموزشی، سنجش و ارزیابی ابزارهای جذب و استخدام و ارتقای کارآیی آنها. برنامه‌ریزی مسیرهای شغلی، بازنگری و ارزشیابی سیاست‌های منابع انسانی، بازخورد به افراد از دیگر مفاهیم ارزشیابی عملکرد است^[۴۳].

۲-۲ مفاهیم نظام ارزیابی عملکرد

ارزیابی عملکرد^۴ فرآیندی یکپارچه برای سنجش و تقویت رفتارها و نتایج کاری منابع انسانی بر پایه الگوها و تجربیات مختلف است^[۲]. ارزیابی عملکرد منابع انسانی فرآیند بسیار ارزشمندی است که با اجرای آن، منابع انسانی می‌توانند بازخوردهای مناسبی را برای بهبود عملکرد و تصحیح رفتار شغلی خود در سازمان دریافت کنند و ضمن تصحیح اشتباہات و رفع نارسایی‌ها، تخصص خود را تکامل بخشند^[۴۷]. کرامر^۵ در این زمینه می‌گوید: به منظور حفظ کارکنان معهود و سخت کوش در سازمان، ارزشیابی عملکرد آن‌ها امری ضروری است^[۳۴]. این تعبیر را برخی ارزیابی عملکرد کنونی یا گذشته فرد با توجه به معیارهای او تعریف کرده اند^[۱۸]. در تعریفی دیگر بیان شده است که ارزیابی عملکرد «یک سیستم نوشتاری و تشریفاتی است که توسط سازمان به منظور استفاده‌ی مدیر و زیردست با یکدیگر ارتباط برقرار کرده و کوشش می‌کنند که روی یکدیگر تاثیر بگذارند»^[۵] همچنین در بیانی آمده است که «فعالیت به کار رفته به میزانی که یک کارمند کارش را به طور موثر انجام می‌دهد، به طور تخصصی یک ارزیابی عملکرد رسمی، سیستمی است که به منظور ارزیابی معین و منظم عملکرد کارکنان توسط سازمان راهاندازی می‌شود»^[۲۹]. برخی محققین ارزیابی عملکرد را بین صورت بیان کرده‌اند: تعیین درجه‌ی کفايت و لیاقت کارکنان از لحاظ انجام وظایف محوله و قبول مسئولیت‌ها در سازمان که این ارزیابی به طور عینی و سیستماتیک انجام می‌گیرد^[۱۵] به عبارت دیگر ارزیابی عملکرد، برآورده انتقادی و کاوشگرانه از فعالیت‌های مختلف یک سازمان است. هر سازمانی برای بدست آوردن نتایج خوب باید ارزیابی دوره‌ای از عملکرد خود داشته

بررسی می‌گردد.

۳. طبق پژوهش‌های علوم روانشناسی افرادی که با این دانش مورد ارزیابی قرار می‌گیرند و مشغول به کاری می‌شوند تلاش این افراد در انجام آن کار به نحو احسنت می‌باشدند.

همانطور که بیان شده است یکی از چالش‌های اساسی سازمان‌ها ارزیابی عملکرد کارکنان می‌باشد که یکی از گام‌های اساسی برای مواجه شدن با این چالش، انتخاب روش مناسب ارزیابی کارکنان است، انتخاب و رتبه‌بندي این گونه مسائل را می‌توان به کمک تکنیک‌های پشتیبان تصمیم و یا تکنیک‌های تصمیم‌گیری با معیارهای چندگانه‌ی مورد بررسی قرار داد. این پژوهش بر آن است که در ابتدا با استفاده از تکنیک‌های تصمیم‌گیری با معیارهای چندگانه‌ی تاپسیس، مالتی مورا با وزن دهنده و مالتی مورا با وزن دهنده روش آنتروپی، بهترین روش‌های ارزیابی عملکرد کارکنان سازمان را مشخص و رتبه‌بندي نموده و سپس با مقایسه‌ی این روش‌ها طبق رتبه‌بندي‌های انجام شده مقایسه‌ای بین تکنیک‌های تصمیم‌گیری با معیارهای چندگانه‌ی استفاده شده در این پژوهش بپردازد. امید است با ارائه راه حل‌هایی برای انتخاب بهترین روش ارزیابی عملکرد به صورت علمی، کمک بسزایی به واسطه‌ی این تکنیک‌ها در حوزه‌های عملی و اجرایی سازمان به منظور مواجه با این چالش کلیدی باشد و به نیاز اساسی انتخاب روش ارزیابی عملکرد مناسب سازمان پاسخی درخواست این مبحث داده شود.

۲- مبانی نظری تحقیق

تغییرات بسیار عظیم و مستمر در جهان کنونی، تنوع و پیچیدگی مسائل موجود در سازمان‌ها و محیط اطراف آنها باعث شده است تا مدیران ارشد سازمان‌ها با استفاده از داده‌ها، اطلاعات و آمار دقیق وظایف خود را به منظور رسیدن به اهداف سازمان اجرا کرده و واکنش‌ها و تدبیر مناسبی نسبت به محیط اطراف خود نشان دهند. در کل افرادی که جذب یک مجموعه می‌شوند به منظور بهبود مستمر سازمان، دستیابی به اهداف سازمانی و پیشرفت در حوزه‌ی کاری باید از موقعیت خود و چگونگی عملکردشان آگاهی کامل را کسب کنند.

مدیران به واسطه‌ی ابزار ارزشیابی عملکرد، شناختی از میزان کارایی و توانایی‌های بالقوه و بالفعل کارکنان تحت نظرات و رهبری خود در جهت بهبود کیفی آنها، بdest می‌آورند و از این طریق می‌توانند در تبدیل توانایی‌های بالقوه کارکنان به سرمایه‌های عظیم و قابل دسترس در جهت اهداف سازمان موفق باشند^[۳۹]. از جمله اقداماتی که موجب بهبود عملکرد فردی و اثربخشی سازمانی می‌شود، تدوین و اجرای برنامه‌های ارزیابی عملکرد صحیح و موثر کارکنان است. ارزیابی در مدیریت منابع انسانی یکی از وظایف مهم و کلیدی است که به وسیله آن وضعیت موجود نیروی انسانی بررسی و نقاط ضعف و قوت آن مشخص می‌گردد. حال به بررسی مفاهیم ادبیات تحقیق ارزشیابی عملکرد می‌پردازیم.

1. Singer

2. Harvey & Bowin

3. Werther & Davis

4. Performance Evaluation (Performance Appraisal)

5. Kramer

۵. تعلق، دلبستگی و تعهد کارکنان به سازمان زیاد است.
 ۶. انگیزه و روحیه افراد در سازمان در سطح بالای قرار دارد.
 ۷. رشد و ترقی افراد در سازمان منوط به عملکرد خوب آنها خواهد بود.
 ۸. اهداف کارکنان و سازمان در یک راستا خواهد بود.

۲-۳ روش‌های ارزیابی عملکرد

روش‌های ارزشیابی عملکرد به صورت عمومی به ۲ دسته طبقه بندی می‌شوند^[۱]

- روش‌های سنتی^۱ (گذشته‌نگر)
- روش‌های مدرن^۲ (آینده‌نگر)^۳

در این بخش به معرفی و شرح مختصر برخی از روش‌های رایج و متداول سیستم‌های ارزیابی عملکرد پرداخته می‌شود.
 روش‌های سنتی نسبت به روش‌های رایج امروزی کمی قدیمی‌تر هستند و با توجه به پویا شدن محیط سازمان‌های امروزی اجرای آنها ممکن است صحت و دقت لازم را برای ارزیابی در بسیاری از موارد نداشته باشد. نام دیگر این روش‌ها گذشته‌نگر است، زیرا تنها با توجه به عملکردهای قبلی و گذشته نفرات ارزیابی مورد نظر صورت می‌پذیرد^[۴۱] برخی از روش‌های متداول و عمومی سنتی به صورت زیر می‌باشند:

۱. روش رتبه‌بندی ثابت^۵

در این روش مقام مافوق در هر بخش با توجه به شایستگی کارمندان، رتبه‌ای از بهترین تا بدترین را به آنها اختصاص می‌دهد، اما دلیل و چراei اساس نظر مافوق کارکنان بنا شده است^[۱۹].

۲. روش مقیاس رتبه‌بندی گرافیکی^۶

این روش به صورت ابتدایی در سال ۱۹۳۱ توسط خردمندان علم رفتارگرایی به شکل مقیاس رتبه‌ای گرافها معرفی شد^[۹] با توجه به تحقیقات دسلر و گری در سال ۲۰۱۱، این روش مجموعه از رفتارها و معیارهای کارفرما و انتظارات آنها از کارکنان را به صورت مقیاس زبانی رتبه بندی کرده و سپس به کارمندان نمره‌دهی می‌شود و درجه‌ی نمره‌بندی هر یک از کارکنان را به صورت گرافیکی نمایش می‌دهند^[۱۹].

۳. روش حادثه‌ی بحرانی (وقایع حساس)^۷

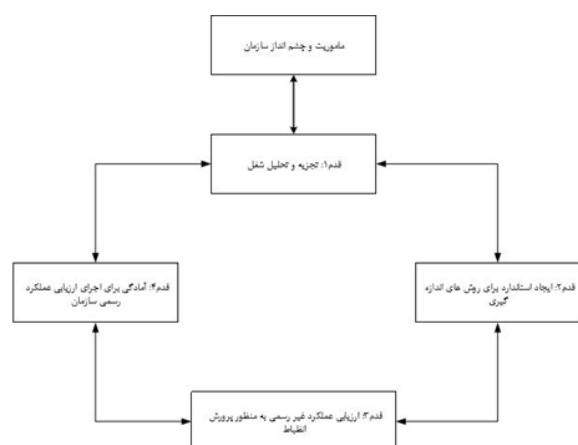
روش حادثه‌ی بحرانی بر روی رفتار خاص کارکنان در موقع بحرانی و حساس توجه دارد، با توجه به تحقیقات دسلر و گری در سال ۲۰۱۱، این روش اطلاعات کلی از رفتارها و عملکردهای کارکنان را در موقع بحرانی ذخیره کرده و بر اساس این رفتارهای مختص به محیط سازمان آنها را

باشد^[۴۴]. بطور کلی با جمع بندی تعاریف مختلف می‌توان گفت که ارزیابی عملکرد کارکنان فرآیندی هدف‌دار است که باید به طور مستمر انجام شود، به جنبه‌های کیفی و کمی توجه دارد و ظواهر را نمی‌بیند، تواتر زمانی را مد نظر قرار می‌دهد، دارای ملاک‌هایی مشخص بوده که تقریباً مورد تأکید اکثریت صاحب‌نظران است، هدف سازمانی و فردی دارد و هیچگاه منظور آن تخریب افراد نیست^[۲۳].

ارزشیابی و یا ارزیابی عملکرد با تحلیل شغل، گزینش و انتساب، پرداخت حقوق و دستمزد، برنامه‌ریزی نیروی انسانی، نظام تنبیه و پاداش و آموزش شغلی رابطه‌ی فیزیکی دارد، در حالت کلی اصطلاح "نظام ارزیابی ارزیابی عملکرد" مسائل زیر را در بر می‌گیرد^[۳۳]:

۱. شکل و نحوه کلی گردآوری اطلاعات درباره ارزشیابی.
۲. تحلیل و تجزیه شغل برای تعیین عناصر و معیارهای خاص شغلی.
۳. ارزیابی روایی و پایابی روش‌های بکار گرفته شده.
۴. تعیین ویژگی‌های ارزیاب و ارزیابی شونده.
۵. ارزیابی چگونگی استفاده از نظام ارزشیابی در راستای اهداف مشخص شده.

توجه به رویکرد سیستماتیک، ارزشیابی و آموزش یکی از اجزای اساسی و مهم مدیریت منابع انسانی هر سازمانی می‌باشد. فرآیند ارزیابی عملکرد را می‌توان در شکل (۱) نشان داد، حلقه بازخورد در این نمودار نیاز به ارزشیابی عملکرد را برای کنترل منابع انسانی نشان می‌دهد.

شکل (۱) فرآیند ارزیابی عملکرد [۳۳]

در صورت وجود نظام صحیح و اصولی ارزیابی عملکرد در سازمان موارد فوق در سازمان دیده خواهند شد که مزیت‌های زیاد وجود این نظام را در سازمان نشان می‌دهند^[۲۸]:

۱. برنامه‌های آموزشی کارکنان بر اساس نیازهای شغلی، تدوین و اجرا می‌شود.

۲. ترفع کارکنان صرفا بر اساس لیاقت و شایستگی آنها خواهد بود.

۳. افزایش حقوق و مزايا عموما با میزان عملکرد رابطه مستقیم خواهد داشت.

۴. ویژگی‌های شاغل عمده با نیازهای شغلی منطبق است.

1. Traditional Methods
2. Past Oriented
3. Modern Methods
4. Future Oriented
5. Ranking Method
6. Graphic Rating Scales
7. Critical Incident Method

مورد ارزیابی قرار می‌دهد[۱۹].

۴. روش بیان روایتی یا روایت^۱

در این روش سرپرست مربوطه، توضیحی تفصیلی در مورد نقاط قوت و ضعف کارکنان مورد نظر به منظور بهبود شرایط فعلی طراحی کرده و در آن زمان لازم برای ارزیابی بهبود کارکنان را مشخص می‌کند، این روش به صورت خاص تمرکز بر رفتارهای کارکنان در شرایط سازمانی دارد [۳۰]. برخی از معیارهای ارزیابی در این روش عبارتند از: تصویر کلی کارمندان از عملکرد فعلی، مزیت‌ها و قابلیت‌های فعلی کارکنان، عملکرد گذشته و نظرات همکاران[۱۹].

روش‌ها و متدهای پیشرفته‌ی ارزیابی عملکرد پایه‌ریزی شده‌اند تا معایب و اشکالات روش‌های سنتی را حل و بهینه‌سازی نمایند برخی از روش‌های متداول و عمومی مدرن به صورت زیر می‌باشند:

۵. مدیریت بر مبنای هدف^۲

در مدیریت بر مبنای هدف عملکرد کارکنان با توجه به اهداف معین شده توسط تیم مدیریتی و عملکرد کارکنان در راستای این اهداف مورد بررسی قرار می‌گیرد، این روش شامل ۳ مرحله‌ی اساسی می‌باشد شامل: هدف‌گذاری، فرآیند اجرای ماموریت‌ها، بررسی نتایج و بازنگری کلی[۴۵].

۶. روش مقیاس انتظارات رفتاری^۳

در روش مقیاس انتظارات رفتاری رفتارهای کارکنان شرایط سازمانی را با مقیاس‌های عددی نمره‌دهی کرده و بر اساس آن ارزیابی مورد نظر انجام خواهد شد در این روش با توجه به نظر کارشناسان و خبرگان نسبت به مقیاس‌های مطرح شده برای شرایط مختلف ارزیابی نهایی انجام خواهد شد [۲۲].

۷. روش حسابداری منابع انسانی^۴

روش حسابداری منابع انسانی شاخص ارزیابی هزینه‌ها و سهم مشارکت کارکنان در سازمان می‌باشد [۳۰] توسعه‌های این روش توسط جوهانسون و همکارانش در سال ۱۹۹۸ انجام و معرفی شده است [۳۱].

۸. روش مرکز ارزیابی^۵

مرکز ارزیابی روشی می‌باشد که مدیران در مرکزی جامع به منظور بررسی عملکردهای سازمانی با توجه به نظر سرپرستان که به واسطه‌ی آنها آموزش‌های مورد نیاز به کارکنان داده شده است تجمع می‌یابند، این روش برروی مشاهدات مدیران بر عملکرد کارکنان توجه ویژه‌ای دارد و با توجه به نظر نهایی مدیران ارزیابی نهایی انجام می‌شود [۱۳].

1. Narrative Essay

2. Management by Objectives (MBO)

3. Behaviorally Anchored Rating Scales (BARS)

4. Human Resource Accounting (HRA)

5. Assessment Center

6. 360 Degree

7. 720 Degree

جدول (۱): بررسی کلی نقاط قوت و ضعف روش‌های ارزیابی عملکرد کارکنان [۴۱]

ردیف	روش ارزیابی عملکرد	مزایا و نقاط قوت	معایب و نقاط ضعف
الف	روش رتبه‌بندی ثابت	- روش ساده و آسان	- نامناسب برای جامعه آماری بزرگ
		- سرعت روش	- هدف‌گرا نبودن روش
		- شفافیت روش	- نقاط قوت و ضعف کارکنان در این روش مشخص نمی‌شود
ب	روش مقایس رتبه‌بندی گرافیکی	- سازگاری	- تعصب ارزیابی کننده
		- سادگی استفاده	
		- هزینه کم	
		- هر شغلی را میتوان ارزیابی نمود	- اهمیت یکسان همه شاخصه‌ها
ج	روش حادثی بحرانی (و قایع حساس)	- تعداد زیادی از کارکنان را پوشش می‌دهد	
		- بازخورد ساده است	- آنالیز و خلاصه کردن داده‌ها زمان‌بر است
		- ارزیابی بر اساس رفتارهای شغلی واقعی است	- دشواری جمع آوری داده درباره حوادث بحرانی توسط نظرسنجی
د	روش بیان روایت	- احتمال پیشرفت تابع بالاست	
		- شکاف‌های اطلاعاتی کارمندان را پر می‌کند	- زمان‌بر
		- به همه عوامل توجه دارد	- تعصب ارزیابی کننده
ه	مدیریت بر مبنای هدف	- بازخورد جامعی ارایه می‌دهد	- نیاز به نویسنده‌های موثر
		- اجرا و اندازه گیری ساده	- تفاوت در تفسیر اهداف
		- کارمندان درک کاملی از وظایف مورد انتظار دارند	- احتمال کیفیت و تمامیت ضعیف
		- کمک به مشاوره کارمندان	- دشواری ارزیابی شونده در توافق درباره هدف - برای همه شغل‌ها مناسب نیست
و	روش مقایس انتظارات رفتاری	- کارایی کارمندان به وسیله رفتارهای کاری در یک رویکرد حرفة‌ای تعریف می‌شود	- رفتارهای بیشتر فعالیت گرا هستند تا هدف‌گرا
		- نزدیکی ارزیابی کننده و ارزیابی شونده منجر به مقبولیت بیشتر می‌شود	
		- به غلبه کردن به خطاهای رتبه‌بندی کمک می‌کند	- وقت گیر بودن
ز	روش حسابداری منابع انسانی	- پیشرفت منابع انسانی	- دستورالعمل مشخصی برای تشخیص ارزش و هزینه منابع انسانی وجود ندارد
		- توسعه و پیاده سازی سیاست‌های پرسنل	
		- بازگشت سرمایه گذاری روی منابع انسانی	- فقط هزینه وارد بر سازمان اندازه گیری می‌شود و از ارزش کارمند برای سازمان چشم پوشی می‌شود
ح	روش مرکز ارزیابی	- بهبود مهارت‌های کارمندان	
		- پیش‌بینی بهتر کارایی و پیشرفت آینده	- هزینه بر و مدیریت دشوار
		- ایده‌ها ساده‌اند	- نیاز به منابع انسانی و زمان زیاد
ط	روش ۳۶۰ درجه	- روش‌شناسی قابل انعطاف	
		- اندازه گیری چندین موضوع ممکن است	- در هر زمان افراد محدودی می‌توانند ارزیابی شوند
ط	روش ۳۶۰ درجه	- روشی عالی برای رشد کارکنان	- زمان‌بر و بسیار هزینه بر
		- سیستم دقیق و قابل اعتماد	- دشواری تفسیر یافته‌ها در صورت وجود تفاوت بین گروه‌ها
		- قابل توجیه قانونی	- دشواری اجرا در تیم‌های چند عملکردی
		- به کارمندان درک بهتری از اثربار روی کسانی که هر روز با آنها برخورد دارند	- دشواری در حفظ رازداری

بتواند با توجه به آن روش مناسب را انتخاب نماید.

معیارهای گزینش شده در این تحقیق از چهارچوب مشخص شده در تحقیق جعفری و همکاران گرفته شده است که به صورت کلی معیارهای انتخاب روش ارزیابی شامل: نیازهای آموزشی روش ارزیابی، انطباق روش با سازمان، تشویق به بهبودی کارکنان، قابلیت مقایسه‌ی روش، هزینه‌ی روش، خطای روش می‌باشد [۳۰] توضیح کوتاهی از معیارهای معرفی شده به صورت خلاصه در جدول (۲) آورده شده است.

۴-۲ شاخص‌ها و معیارهای ارزیابی عملکرد

همانطور که مشخص شد مدل‌های ارزیابی عملکرد دارای معایب و مزایای مشخصی می‌باشند. پس برای انتخاب سیستم ارزیابی پیشنهاد می‌شود که این روش‌ها را به صورت ترکیبی در سازمان پیاده سازی نمود [۳۰] سوالی که در اینجا مطرح می‌گردد این است که "روش ارزیابی عملکرد برای چه مساله‌ای بهترین باشد و یا در کجا بهترین است؟" به این مفهوم که سازمان در ابتدا باید هدف خود را از ارزیابی عملکرد مشخص نموده تا

جدول (۲): معیارها و مشخصه‌های روش‌های ارزیابی عملکرد کارکنان [۳۰].

مفهوم معیار	معیارهای ارزیابی عملکرد
این معیار بیانگر میزان نیازهای آموزشی کارکنان به منظور اجرای روش ارزیابی می‌باشد.	نیازهای آموزشی روش ارزیابی
این معیار بیانگر میزان و مقدار همسویی و انطباق روش با سازمان اجرای می‌باشد.	انطباق روش با سازمان
این معیار مفاهیم مریبوط به نیروی انسانی توجه دارد و بازخورد آنها از سیستم ارزیابی را مورد بررسی قرار می‌دهد.	تشویق به بهبودی کارکنان
این معیار مفاهیم مقایسه‌ای کارمندان در یک سازمان را مورد بررسی قرار می‌دهد، به این صورت که سازمان به منظور مقایسه کارکنان برای تخصیص حقوق و دستمزد، انتخاب فرد مورد نظر برای ترقی و تشویق و امثال آنها فرآیندها باید مقایسه صورت پذیرد.	قابلیت مقایسه در روش
این معیار میزان و مقدار هزینه برای اعمال روش ارزیابی عملکرد را بررسی می‌کند.	هزینه‌ی روش
این معیار بیانگر میزان خطای واریانس روش انتخاب شده می‌باشد.	خطای روش

معیارهای مربوط به گزینه‌های انتخابی از دید شاخص‌های مختلف در یک ماتریس نمایش داده می‌شوند، مدل‌های این رویکرد از نظر نوع شاخص‌های مورد نظر به مدل‌های جبرانی و غیرجبرانی تقسیم می‌شوند. با توجه به این که تصمیم‌گیری در این تحقیق از نوع چندشاخصه می‌باشد بنابراین با استفاده از روش تاپسیس^۴ و رویکرد مالتی مورا^۵ به تجزیه و تحلیل یافته‌ها پرداخته می‌شود.

۱-۳ مدل تصمیم‌گیری تاپسیس

مدل تاپسیس کوتاه شده عبارت لاتین روش‌های ترجیح براساس مشابهت به راه حل ایده‌آل می‌باشد، این تکنیک در سال ۱۹۸۱ توسط یون و هوانگ ابداع گردید [۲۴] در این روش m گزینه بوسیله n شاخص ارزیابی می‌شود، منطق اصولی این مدل آلترناتیو^۶ (جایگزین) ایده‌آل مثبت و آلترناتیو (جایگزین) ایده‌آل منفی را تعریف می‌کند [۲۴]. به عبارت دیگر پایه و اساس این تکنیک برای انتخاب یک آلترناتیو (جایگزین)، این است که آن آلترناتیو دارای کوتاه‌ترین فاصله نسبت به آلترناتیو ایده‌آل مثبت بوده و در عین حال دارای بیشترین فاصله نسبت به آلترناتیو ایده‌آل منفی باشد [۲۵]. البته در این تکنیک آلترناتیوهای ایده‌آل مثبت و منفی الزاماً نیازی نیست که واقعی باشند و ممکن است هر دو جنبه‌ی مجازی داشته باشند. آلترناتیو (جایگزین) مثبت راه حلی است که معیار سود را افزایش و معیار هزینه را کاهش می‌دهد [۲۴].

4. TOPSIS : Technique for Order Preference by Similarity to Ideal Solution
5. MULTI-MOORA
6. Alternative

از نظر بسیاری از داشمندان علم مدیریت، تصمیم‌گیری جوهره‌ی اصلی مدیریت می‌باشد [۳۵] سایمون نظریه‌پرداز بزرگ، مدیریت را مترادف با تصمیم‌گیری می‌داند و این می‌تواند اهمیت تصمیم‌گیری را نشان دهد، تصمیم رایج و عمومی از تصمیم‌گیری، تنها آخرین لحظه‌ی آن را، یعنی لحظه‌ی تصمیم گرفتن را مجسم می‌کند در حالیکه این آخرین لحظه، نتیجه‌ی یک فرایند طولانی به نام تصمیم‌گیری می‌باشد [۳۵]. تصمیم‌گیری به طور کلی و در تعریفی جامع شامل فرآیندی می‌شود که در آن، از میان مجموعه‌ای از حالت‌ها، گزینه‌ها، اقدامات و اصول گوناگون با شرایط و ضوابط مختلف بهترین گزینه انتخاب شود [۴۶]. محققان در انتخاب برای حل مشکلات موجود در فرآیند تصمیم‌گیری‌های پیچیده، از ابزارها و رویکردهای موثر بسیاری مانند: روش‌های تحلیلی، مدل‌های ریاضی، مدل‌های آماری، مدل‌های نظری و رویکردهای ابتکاری استفاده می‌کنند. یکی از تکنیک‌های تصمیم‌گیری با داده‌های کمی، استفاده از تکنیک تصمیم‌گیری چند معیاره^۷ می‌باشد [۲۸]. تصمیم‌گیری چند معیاره به ۲ دسته‌ی کلی یعنی تصمیم‌گیری چنددهدفه^۸ و تصمیم‌گیری چندشاخصه^۹ تقسیم می‌شوند. مدل‌ها و تکنیک‌های تصمیم‌گیری چندشاخصه به منظور انتخاب بهترین و مناسب‌ترین گزینه از بین m گزینه موجود به کار می‌روند [۳۵]. در تصمیم‌گیری چند شاخصه معمولاً

1. MCDM : Multiple-criteria decision-making
2. MODM : Multiple Objective Decision-Making
3. MADM : Multiple Attribute Decision-Making

دهنده‌ی تاثیر منفی ساخته خواهد شد.

$$A_w = \{[max(t_{ij}/i = 1, 2, \dots, m) | j \in J_-], [min(t_{ij}/i = 1, 2, \dots, m) | j \in J_+] \} \equiv \{t_{wi} | j = 1, 2, \dots, n\} \quad (8)$$

$$A_B = \{[min(t_{ij}/i = 1, 2, \dots, m) | j \in J_-], [max(t_{ij}/i = 1, 2, \dots, m) | j \in J_+] \} \equiv \{t_{bi} | j = 1, 2, \dots, n\} \quad (9)$$

$$J_+ = \{j = 1, 2, \dots, n | j\} \quad (10)$$

$$J_- = \{j = 1, 2, \dots, n | j\} \quad (11)$$

گام ۶: شاخص جدایی (شاخص فاصله) را برای A_B : نماینده آلتراستاتیو ایده‌آل مثبت و A_w : نماینده آلتراستاتیو ایده‌آل منفی به ترتیب با فرمول‌های (۱۲) و (۱۳) محاسبه می‌کنیم.

$$d_{ib} = \sqrt{\sum_{j=1}^n (t_{ij} - t_{bj})^2}, i = 1, 2, \dots, m \quad (12)$$

$$d_{iw} = \sqrt{\sum_{j=1}^n (t_{ij} - t_{wj})^2}, i = 1, 2, \dots, m \quad (13)$$

گام ۶: مقدار نزدیکی نسبی به حالت ایده‌آل را با فرمول (۱۴) با توجه به اینکه اگر رابطه‌ی (۱۵) برقرار باشد آنگاه جواب آلتراستاتیو بهترین حالت می‌باشد و اگر رابطه‌ی (۱۶) برقرار باشد جواب آلتراستاتیو بدترین حالت می‌باشد.

$$S_{iw} = \frac{d_{iw}}{(d_{iw} - d_{ib})}, 0 \leq S_{iw} \leq 1, i = 1, 2, \dots, m \quad (14)$$

$$S_{iw} = 1 \quad (15)$$

$$S_{iw} = 0 \quad (16)$$

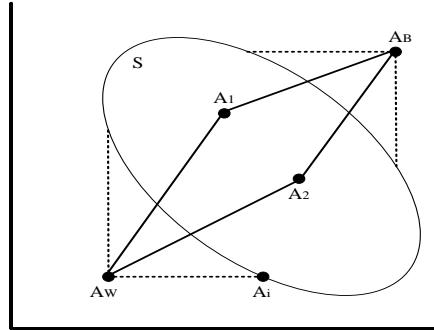
گام ۷: حال رتبه‌بندی نهایی آلتراستاتیوها با توجه به رابطه‌ی (۱۷) انجام خواهد شد.

$$S_{iw} (i = 1, 2, \dots, m) \quad (17)$$

۲-۳ مدل تصمیم‌گیری مالتی مورا

مدل مورا^۳ کوتاه شده عبارت لاتین بهینه سازی چند هدفه بر اساس تجزیه و تحلیل نسبت^۴ و حالت توسعه یافته آن مالتی مورا^۵ از روش‌هایی ساده و تاثیرگذار تصمیم‌گیری چند شاخصه^۶ می‌باشد^[۲۶]. این تکنیک برای اولین بار توسط براور و زاوادسکاس^۷ به شکل تکنیک مورا و سپس مدل توسعه یافته آن یعنی رویکرد مالتی مورا معروف شد^[۱۰]. از روش‌های مورا و مالتی مورا در مسائل بسیاری استفاده شده است. انتخاب کارکنان در کارخانه به منظور استفاده نکردن از روش‌های سنتی و زبانی در محیط فازی^[۴] استفاده برای انتخاب و رتبه بندی وام‌های خرید مسکن، توسعه‌ی روش مالتی مورا به منظور انتخاب بهترین روابط برای اتوماسیون‌سازی^[۱۱]، استفاده از این تکنیک به منظور رتبه‌بندی استراتژی‌های مدیریتی زنجیره‌های تامین^[۲۰]، استفاده از این رویکرد در

برای انتقال مفهوم بهتر این روش در شکل (۲) : A_B ^۸ نماینده آلتراستاتیو ایده‌آل مثبت و A_w ^۹ نماینده آلتراستاتیو ایده‌آل منفی می‌باشد، در دو این آلتراستاتیوها خارج از فضای جواب قابل قبول سیستم یعنی S قرار دارد، آلتراستاتیو A_1 نسبت به آلتراستاتیو A_2 فاصله کمتری تا ایده‌آل مثبت دارد و فاصله بیشتری تا آلتراستاتیو ایده‌آل منفی در نتیجه انتخاب خواهد شد^[۲۴].

شکل (۲): مفهوم گرافیکی فرآیند تصمیم تاپسیس [۳۵].

الگوریتم این تکنیک با شش قدم کلی به رتبه‌بندی مساله می‌پردازد^[۳۵]:

گام ۱: یک ماتریس ارزیابی با m آلتراستاتیو و n معیار به گونه‌ای که متغیرهای ماتریس به صورت X_{ij} نام‌گذاری شده باشد و در حالت کلی یک ماتریس $n \times m$ به صورت فرمول (۱) تشکیل می‌دهیم:

$$(X_{ij})_{m \times n} \quad (1)$$

گام ۲: ماتریس R را که ماتریس نرمالیز شده‌ی (۱) می‌باشد به وسیله‌ی یکی از روش‌های نرمال‌سازی تشکیل می‌دهیم، در این مقاله به مک روش نرمال‌سازی برداری با فرمول (۲) ماتریس R به صورت رابطه‌ی (۳) تشکیل خواهد شد.

$$r_{ij} = \frac{x_{ij}}{\sqrt{\sum_{i=1}^n x_{ij}^2}}, i = 1, 2, \dots, m, j = 1, 2, \dots, n \quad (2)$$

$$R = (r_{ij})_{m \times n} \quad (3)$$

گام ۳: ماتریس وزنی و نرمال‌شده‌ی T را به صورت (۴) با فرض این که محاسبه‌ی W به صورت باشد به گونه‌ای که روابط (۵)، (۶) و (۷) برقرار باشند.

$$T = (T_{ij})_{m \times n}, i = 1, 2, \dots, m \quad (4)$$

$$W_j = \frac{W_j}{\sum_{j=1}^n W_j}, j = 1, 2, \dots, n \quad (5)$$

$$V_j, j = 1, 2, \dots, n \quad (6)$$

$$\sum_{j=1}^n V_j = 1 \quad (7)$$

گام ۴: آلتراستاتیوهای ایده‌آل مثبت و منفی را با توجه به فرمول‌های (۸) و (۹) به گونه‌ای که مقادیر (۱۰) نشان دهنده‌ی تاثیر مثبت و (۱۱) نشان

1. Best Alternative

2. Worst Alternative

3. MOORA

4. Multi-Objective Optimization on the basis of Ratio Analysis Analysis

5. MULTI-MOORA

6. MADM

7. Brauers and Zavadskas

و g - نشان دهنده‌ی مقادیر هزینه‌ها، W_i نشان دهنده‌ی وزن‌ها می‌باشد. مقادیر بهینه رتبه‌بندی و یا به عبارتی بهترین حالت رتبه‌بندی یا بهترین گزینه در روش جمعی از عبارت (۲۲) حاصل خواهد شد.^[۴]

$$yi = \sum_{j=1}^g w_j x_{ij}^* - \sum_{j=g+1}^n w_j x_{ij}^* \quad (21)$$

$$A_{RP}^* = \{A_i | \max y_i\} \quad (22)$$

گام ۴: اجرای روش نقطه مرجع، این روش بر پایه مفهوم ویژگی حداقل‌تری نقطه مرجع^۵ و فواصل شبیه‌جف^۶ بیان شده‌اند، به این صورت خواهد بود که در ابتدا مقدار z_i با توجه به مقدار (۲۳) محاسبه شده، به صورتی که g نشان دهنده‌ی مقادیر سود، z_i^* مقادیر نرمال‌ایز شده می‌باشد، در نتیجه انحراف مقادیر z_i از مقادیر z_i^* از مقدار r با توجه به صورت (۲۴) محاسبه شده و ارزیابی نهایی، به عبارتی رتبه‌بندی و یا بهترین گزینه به صورت (۲۵)، رتبه‌بندی خواهد شد.^[۴]

$$r = \begin{cases} \max x_{ij}^*, j \leq g \\ \min x_{ij}^*, j > g \end{cases} \quad (23)$$

$$d_{ij} = |r_j - x_{ij}^*| \quad (24)$$

$$A_{RP}^* = \{A_i | \min d_{ij}\} \quad (25)$$

گام ۵: اجرای روش ضربی، در این تکنیک ضرب مقادیر وزنی در ضرایب نرمال‌شده بی‌معنی خواهد بود، در نتیجه با توجه به فرمول حاضر مقادیر u_i ارزیابی خواهد شد به طوری که از طریق رابطه‌ی (۲۶) محاسبه خواهد شد، در این فرمول مقادیر صورت کسر مقادیر سود و مخرج کسر هزینه‌ها می‌باشند، در نتیجه مقدار u_i هر چقدر بزرگ‌تر باشد بهتر است u_i برای رتبه‌بندی و انتخاب بهترین گزینه در این روش از رابطه‌ی (۲۷) استفاده می‌شود.^[۳۲]

$$u_i = \frac{\prod_{j=1}^g (x_{ij}^*)^{w_j}}{\prod_{j=g+1}^n (x_{ij}^*)^{w_j}} \quad (26)$$

$$A_{MF}^* = \{A_i | \max u_i\} \quad (27)$$

گام ۶: آخرین قدم پس از رتبه‌بندی ۳ گام قبل، قدم خاص رتبه‌بندی روش مالتی مورا می‌باشد که از نظریه‌ی چیرگی^۷ استفاده می‌کند، این نظریه بر اساس اعمال شرایط تحت سلطه، سلطه‌گری گزینه‌ها، حالات متعددی، برتری و برابری می‌باشد که در نهایت بر اساس استدلال‌های مختلف نظریه استدلال دایره‌ای رتبه‌بندی نهایی انجام خواهد شد، پیشنهاد می‌شود برای مطالعه‌ی عمیق‌تر در مورد این موضوع به منبع [۱۲]. مراجعه شود. در نهایت پس از رتبه‌بندی نهایی بهترین گزینه‌ها مشخص خواهند شد.

محیط فازی به منظور رتبه‌بندی بهترین روش برنامه‌ریزی منابع سازمانی [۳۲]، از جمله مواردی می‌باشد که با توجه به رویکرد مالتی مورا تحلیل شده‌اند، مفاهیم مشابه دیگری نیز با وسعت بیشتر با توجه به این تکنیک مورد بررسی قرار گرفته است.

در این پژوهش با توجه به توسعه‌های جدید روش مالتی مورا که با توجه به ویژگی‌های مبتنی بر هدف^۸ توسعه داده شده است[۲۶]، تأکید شده و تحلیل کلی با توجه به این روش انجام گرفته شده می‌باشد.

در حالت کلی روش مورا بر دو تکنیک روش جمعی^۹ و روش نقطه مرجع^{۱۰} مرکز تمرکز دارد، در صورتی که حالت توسعه یافته آن یعنی روش مالتی مورا بر ۳ تکنیک روش جمعی، روش نقطه مرجع و روش ضربی^{۱۱} مرکز می‌کند.^[۲۶]

در حالت کلی الگوریتم و نحوه‌ی حل مسایل در این روش در ادامه بیان شده است:

گام ۱: یک ماتریس ارزیابی با $m \times n$ معیار به گونه‌ای که متغیرهای ماتریس به صورت X_{ij} نام گذاری شده باشد و در حالت کلی یک ماتریس $n \times m$ به صورت فرمول (۱)، همانند گام ۱ در الگوریتم تاپسیس تشکیل می‌دهیم.

$$(X_{ij})_{m \times n} \quad (18)$$

سپس به هریک از معیارهای موجود توسط متخصصین وزن داده خواهد شد به صورتی که مجموع این مقادیر همواره "یک" است.

گام ۲: ماتریس R را که ماتریس نرمال‌ایز شده‌ی (۱) می‌باشد به وسیله‌ی یکی از روش‌های نرمال‌سازی تشکیل می‌دهیم، در این روش نیز همانند گام دوم در روش تاپسیس به کمک روش نرمال‌سازی برداری با فرمول (۱۹) ماتریس R به صورت رابطه‌ی (۲۰) تشکیل خواهد شد. این روش بهترین روش نرمال‌سازی برای تکنیک مالتی مورا بیان شده است.^[۱۰]

$$r_{ij} = \frac{x_{ij}}{\sqrt{\sum_{i=1}^m x_{ij}^2}}, i=1,2, \dots, m, j=1,2, \dots, n \quad (19)$$

$$R = (r_{ij})_{m \times n} \quad (20)$$

تا این بخش الگوریتم مالتی مورا همانند روش تاپسیس بوده و میتوانیم بگوییم که گام اول و دوم تاپسیس را تا به حال پیاده سازی نموده و در ادامه به بررسی گام‌های بعدی الگوریتم مالتی مورا می‌پردازیم.

گام ۳: اجرای روش جمعی، به این صورت که مقادیر نرمال‌ایز شده z_i^* در ضرایب معنادار ضرب می‌شود، به عبارت دیگر برای ارزیابی ارزش، مقادیر وزن‌ها در ستون سودها و همچنین در ستون هزینه‌ها ضرب می‌شود تا مقدار روش جمعی حاصل شود این مقدار با فرمول کلی (۲۱) حاصل خواهد شد، که در این فرمول مقدار g نشان دهنده‌ی مقادیر سود

1. Target-based Attributes
2. Ratio System
3. The Reference Point Approach
4. The Full Multiplicative Form

5. Maximal Attribute Reference Point (MORP)
6. Tchebycheff Distance
7. Dominance Theory

که در این محاسبه، W_j مقادیر وزنی هدفدار بدست آمده از روش آنتروپی، و S_j مقادیر وزنی خاص هر مشخصه می‌باشد.

۴- روش تحقیق

جمع آوری داده در این پژوهش به صورت کتابخانه‌ای و با استناد بر تحقیقات پیشین انجام شده است. در این پژوهش با دو رویکرد مساله مورد بررسی قرار می‌گیرد، اول ارائه رتبه‌بندی به روز شده با توجه به ماتریس تصمیم معرفی شده در پژوهش جعفری و همکاران در سال ۲۰۰۹، که با توجه به روش‌های تاپسیس، مالتی مورا و مالتی مورا با وزن دهی آنتروپی مورد بررسی قرار گرفته‌اند، دوم با بررسی و ارائه رتبه‌بندی با ۴ روش معرفی شده به بررسی روش‌ها و نحوه‌ی رتبه‌بندی پرداخته می‌شود.

همیت انجام رتبه‌بندی روش‌های ارزشیابی عملکرد در سازمان انتخاب مناسب‌ترین روش با توجه به معیارهای کلیدی می‌باشد، علاوه بر آن مقایسه‌ی روش‌های تصمیم‌گیری و محاسبه‌ی میزان همبستگی میان روش‌ها به منایی رواجی روش‌ها از دلایل این محاسبات می‌باشد.

همانطور که بیان شده است ماتریس تصمیم معرفی شده در پژوهش جعفری و همکاران در سال ۲۰۰۹ [۳۰] که در سال ۲۰۱۴ توسط شائوت و همکاران در پژوهش دیگری مورد استفاده قرار گرفته است [۴۱]. در این تحقیق استفاده شده و به بررسی کلی آن می‌پردازیم. این داده‌ها بر اساس مقالات مرتبط با ارزیابی عملکرد منابع سازمانی و بر اساس هندبوک‌های مرتبز با مدیریت منابع انسانی استخراج شده است [۳۰].

مدل‌های ساخته شده روش‌های تصمیم‌گیری با توجه به الگوریتم‌های معرفی شده، در نرم‌افزار Microsoft Excel 2013 مدل‌سازی شده و نتایج در این تحقیق شرح داده شده است، در نهایت میزان همبستگی بین روش‌های تصمیم‌گیری و ارتباط میان گزینه‌ها با توجه به ضریب همبستگی رتبه‌ای اسپیرمن^۲ مورد بررسی قرار گرفته است.

۱- سوال‌های پژوهش

- بهترین روش ارزشیابی عملکرد از میان روش‌های مشخص شده چه روشی است؟
- آیا روش‌های تصمیم‌گیری سنتی و نوین دارای همبستگی می‌باشند؟
- آیا نتیجه روش‌های رتبه‌بندی پژوهش فعلی با مقاله مرجع همبستگی دارد؟

۲- فرضیه‌های پژوهش

- روش‌های سنتی و نوین تصمیم‌گیری دارای همبستگی با یکدیگر هستند.
- نتیجه انتخاب بهترین روش ارزیابی عملکرد با مقاله مرجع یکسان می‌باشد.
- بهترین روش ارزیابی عملکرد از طریق رتبه‌بندی انتخاب شده است.

2. Spearman rank correlation coefficient

۳-۳- مدل تصمیم‌گیری مالتی مورا با وزن دهی به روش آنتروپی
مدل مالتی مورا معرفی شده در این پژوهش توسط حافظالکتب و همکاران در سال ۲۰۱۶ با بهره‌گیری از روش وزن دهی آنتروپی به توسعه‌ای نوین دست یافت [۲۵]، در این توسعه الگوریتم پایه‌ی تکنیک مالتی مورا دچار تغییر نشده است و فقط وزن دهی آنتروپی جایگزین وزن دهی ساده شده است.

روش وزن دهی آنتروپی که در طیف وسیعی از تحقیقات و پژوهش‌ها مورد استفاده قرار گرفته است توسط کلاد شاون^۱ در سال ۱۹۴۸ به صورت یک تئوری ریاضی برای ارتباط‌های میان اجزای یک سیستم معرفی شده است [۴۰] این روش به بررسی مفاهیم خاص در پیام‌های مشخص شده می‌پردازد [۲۵].

این روش به دلیل اندازه‌گیری تضاد موجود بین داده‌های مشخص در یک ماتریس تصمیم‌گیری و شفاف سازی اطلاعات درونی مقادیر داده‌ها به صورت موثر می‌تواند در وزن دهی روش‌های مختلف مورد استفاده قرار گیرد، برای اجرای این روش باید با توجه به الگوریتم معرفی شده، با جایگذاری در بخش وزن دهی به بررسی سیستم پردازیم، برای به دست آوردن مقادیر وزنی با هدف به روش آنتروپی شانون به صورت زیر عمل می‌کنیم [۴۰]:

گام ۱: با نرمال‌سازی مقادیر ماتریس تصمیم را به روش برداری با رابطه‌ی (۲۸) را بدست می‌آوریم.

$$p_{ij} = \frac{x_{ij}}{\sum_{i=1}^n x_{ij}}, i=1,2, \dots, m, j=1,2, \dots, n \quad (28)$$

گام ۲: مقادیر E_j یا مقادیر آنتروپی را با توجه به فرمول (۲۹) و با توجه به مقدار k یعنی (۳۰) به دست می‌آوریم.

$$E_j = -k \sum_{i=1}^n p_{ij} \ln p_{ij} \quad (29)$$

$$K = \frac{1}{\ln(n)} \quad (30)$$

گام ۳: حال با توجه به مقادیر آنتروپی برای بدست آوردن مقادیر وزنی هدف دار از فرمول (۳۱) استفاده می‌شود.

$$w_j = \frac{1-E_j}{\sum_{j=1}^n 1-E_j} \quad (31)$$

گام ۴: حال در صورت مشخص بودن مقادیر خاص یا مقادیر وابسته برای هر مشخصه یا معیار باید این مقادیر در وزن دهی وارد شده و به صورت رابطه‌ی (۳۲) محاسبه شوند.

$$w_j^* = \frac{s_j w_j}{\sum_{j=1}^n s_j w_j} \quad (32)$$

1. Claude Shannon

آبτین ایجادی مقصودی و همکاران/ رتبه‌بندی و انتخاب مناسب‌ترین روش ارزیابی عملکرد کارکنان با استفاده از تکنیک تصمیم‌گیری با معیارهای چندگانه مالتی مورا با وزن دهنی آنتروپویی

ادبیات علمی پژوهش حاضر به آن پرداخته شده است. ماتریس تصمیم معرفی شده در پژوهش جعفری و همکاران در جدول (۳) نمایش داده شده است [۳۰].

۵- تحلیل یافته‌ها

همانطور که در ادبیات علمی پژوهش بیان شده است، ماتریس تصمیم تحقیق حاضر با توجه به پژوهش جعفری و همکاران [۳۰]، بررسی و در پژوهش جعفری و همکاران با روش مقدار وزن دهنی جمعی ساده رتبه بندی انجام شده است، به منظور رتبه‌بندی با توجه به روش مالتی مورا قبل از بررسی ماتریس تصمیم، اولین قدم بررسی معیارها است که در

جدول (۳): ماتریس تصمیم‌گیری ارزیابی عملکرد [۲۸]

معیارهای ارزیابی عملکرد						
خطای روش (۱)	هزینه‌ی روش (۵)	قابلیت مقایسه در روش (۴)	تشویق به بهبودی کارکنان (۳)	انطباق روش با سازمان (۲)	نیازهای آموزشی روش ارزیابی (۱)	روش‌های ارزیابی عملکرد
A	A	A	C	C	C	روش رتبه‌بندی ثابت(a)
C	A	B	C	A	B	روش مقیاس رتبه‌بندی گرافیکی(b)
C	B	C	B	A	A	روش حادثی بحرانی(c)
C	A	C	C	B	B	روش بیان روایت(d)
B	C	A	B	A	A	مدیریت بر مبنای هدف(e)
B	C	B	B	A	A	روش مقیاس انتظارات رفتاری(f)
A	B	A	A	B	A	روش ۳۶۰ درجه(i)

حال با توجه به طیف معرفی شده به صورت $C=1$, $B=2$, $A=3$ ماتریس تصمیم‌گیری به صورت جدول (۴) است که در این جدول مقادیر وزن‌ها نیز مشخص شده‌اند.

جدول (۴): ماتریس تصمیم‌گیری اولیه و وزن‌های معیارها

معیارهای ارزیابی عملکرد						روش‌های ارزیابی عملکرد
X ₆	X ₅	X ₄	X ₃	X ₂	X ₁	
۰/۱۹	۰/۲۴	۰/۲۹	۰/۱	۰/۰۵	۰/۱۴	وزن معیارهای ارزیابی
۳	۳	۳	۱	۱	۱	a
۱	۳	۲	۱	۳	۲	b
۱	۲	۱	۲	۳	۳	c
۱	۳	۱	۱	۲	۲	d
۲	۱	۳	۲	۳	۳	e
۲	۱	۲	۲	۳	۳	f
۳	۲	۳	۳	۲	۳	i

حال توجه به الگوریتم‌های معرفی شده در ادبیات علمی پژوهش در اولین قدم ماتریس تصمیم معرفی شده را به صورت جدول (۵) نرمال‌سازی می‌کنیم.

جدول (۵): ماتریس تصمیم‌گیری نرمال‌ایز شده

معیارهای ارزیابی عملکرد						روش‌های ارزیابی عملکرد
X ₆	X ₅	X ₄	X ₃	X ₂	X ₁	
۰/۶۸	۰/۵۲	۰/۵۶	۰/۲۵	۰/۱۵	۰/۱۶	a
۰/۲۲	۰/۵۲	۰/۳۷	۰/۲۵	۰/۴۶	۰/۳۳	b
۰/۲۲	۰/۳۴	۰/۱۸	۰/۰۱	۰/۴۶	۰/۵	c
۰/۲۲	۰/۵۲	۰/۱۸	۰/۲۵	۰/۳۱	۰/۳۳	d
۰/۴۴	۰/۱۷	۰/۵۶	۰/۰۱	۰/۴۶	۰/۵	e
۰/۴۴	۰/۱۷	۰/۳۷	۰/۰۱	۰/۴۶	۰/۵	f

۰/۶۷	۰/۳۴	۰/۵۶	۰/۷۷	۰/۳۱	۰/۵	i
۰/۱۹	۰/۲۴	۰/۲۹	۰/۱	۰/۰۵	۰/۱۴	وزن معیارهای ارزیابی

شده است.

در جدول (۶) به بررسی داده‌های پایه‌ی روش وزن دهی آنتروپی پرداخته

جدول (۶): داده‌های وزنی آنتروپی

معیارهای ارزیابی عملکرد						وزن دهی آنتروپی
X6	X5	X4	X3	X2	X1	Ej
۰/۹۴	۰/۹۵	۰/۹۵	۰/۹۵	۰/۹۷	۰/۹۷	Ej
۰/۲۲	۰/۱۸	۰/۱۸	۰/۱۸	۰/۱۱	۰/۱۱	Wj
۰/۱۹	۰/۲۴	۰/۲۹	۰/۱	۰/۰۵	۰/۱۴	Sj
۰/۲۳	۰/۲۴	۰/۲۹	۰/۱	۰/۰۳	۰/۰۸	W [*] _j

داده‌ها به ترتیب در جداول (۷)، (۸)، (۹) می‌پردازیم.

حال با بدست آمدن داده‌های پایه با توجه به الگوریتم روش‌ها، به تحلیل

جدول (۷): مقادیر مشخص شده و رتبه‌بندی روش تاپسیس

رتبه‌بندی نهایی تاپسیس	معیارهای نزدیکی نسبی روش تاپسیس			روش‌های ارزیابی عملکرد
	S [*] _{iw}	d _{iw}	d _{ib}	
۴	۰.۵۸	۰.۱۲	۰.۰۸	روش رتبه‌بندی ثابت(a)
۵	۰.۲۹	۰.۰۵	۰.۱۲	روش مقیاس رتبه‌بندی گرافیکی(b)
۶	۰.۲۴	۰.۰۴	۰.۱۳	روش حادثه‌ی بحرانی(c)
۷	۰.۱۲	۰.۰۲	۰.۱۴	روش بیان روایت(d)
۳	۰.۸۲	۰.۶۰	۰.۱۲	مدیریت بر مبنای هدف(e)
۲	۰.۸۶	۰.۳۲	۰.۰۵	روش مقیاس انتظارات رفتاری(f)
۱	۰.۸۶	۰.۲۸	۰.۰۴	روش ۳۶۰ درجه(i)

جدول (۸): مقادیر مشخص شده و رتبه‌بندی روش مالتی مورا

رتبه‌بندی نهایی مالتی مورا	معیارهای رتبه‌بندی در الگوریتم مالتی مورا						روش‌های ارزیابی عملکرد	
	رتبه‌بندی‌های مشخص شده مالتی مورا		مقادیر بدست آمده از مالتی مورا					
	رتبه بندی A_{MF}^*	رتبه بندی A_{RP}^*	رتبه بندی A_{RS}^*	A_{MF}^*	A_{RP}^*	A_{RS}^*		
۳	۳	۴	۳	1.13	0.08	0.16	روش رتبه‌بندی ثابت(a)	
۵	۶	۵	۵	0.70	0.08	-0.01	روش مقیاس رتبه‌بندی گرافیکی(b)	
۶	۶	۶	۶	0.64	0.10	-0.02	روش حادثه‌ی بحرانی(c)	
۷	۷	۷	۷	0.58	0.10	-0.0	روش بیان روایت(d)	

آبτین ایجادی مقصودی و همکاران/ رتبه‌بندی و انتخاب مناسب‌ترین روش ارزیابی عملکرد کارکنان با استفاده از تکنیک تصمیم‌گیری با معیارهای چندگانه مالتی مورا با وزن دهن آنتروپی

۲	۱	۲	۲	1.18	0.04	0.16	مدیریت بر مبنای هدف(e)
۴	۴	۳	۴	1.05	0.05	0.11	روش مقیاس انتظارات رفتاری(f)
۱	۲	۱	۱	1.15	0.04	0.20	روش ۳۶۰ درجه(i)

جدول (۹): مقادیر مشخص شده و رتبه‌بندی روش مالتی مورا با وزن دهن آنتروپی

رتبه‌بندی نهایی مالتی مورا با وزن دهن آنتروپی	معیارهای رتبه‌بندی در الگوریتم مالتی مورا با وزن دهن آنتروپی						روش‌های ارزیابی عملکرد	
	رتبه‌بندی‌های مشخص شده مالتی مورا آنتروپی			مقادیر بدست آمده از مالتی مورا آنتروپی				
	رتبه بندی A_{MF}^*	رتبه بندی A_{RP}^*	رتبه بندی A_{RS}^*	رتبه بندی A_{MF}^*	رتبه بندی A_{RP}^*	رتبه بندی A_{RS}^*		
3	3	4	3	0.97	0.08	0.20	روش رتبه‌بندی ثابت(a)	
5	5	5	5	0.60	0.10	0.01	روش مقیاس رتبه‌بندی گرافیکی(b)	
6	6	6	6	0.56	0.11	0.01	روش حادثه‌ی بحرانی(c)	
7	7	7	7	0.49	0.11	-0.03	روش بیان روایت(d)	
2	1	2	2	1.08	0.05	0.22	مدیریت بر مبنای هدف(e)	
4	4	3	4	0.96	0.05	0.16	روش مقیاس انتظارات رفتاری(f)	
1	2	1	1	1.06	0.04	0.26	روش ۳۶۰ درجه(i)	

توجه به نتایج موجود در پژوهش حاضر و داده‌های پژوهش جعفری و همکاران [۳۰] که از روش SAW در تحقیق مربوطه استفاده شده بود، در

با مشخص شدن مقادیر رتبه‌بندی و با نتایج نهایی پژوهش جعفری و همکاران [۳۰] که از روش SAW در تحقیق مربوطه استفاده شده بود، در جدول (۱۰)، مقایسه‌ی کلی میان روش‌های تصمیم‌گیری چند معیاره با

جدول (۱۰): مقایسه‌ی میان روش‌های تصمیم‌گیری با معیارهای چندگانه

Entropy-Weighted Multi-MOORA	Multi-MOORA	رتبه بندی با روش‌های تصمیم‌گیری با معیارهای چندگانه		روش‌های ارزیابی عملکرد
		TOPSIS	SAW[28][25]	
3	3	4	4	روش رتبه‌بندی ثابت(a)
5	5	5	6	روش مقیاس رتبه‌بندی گرافیکی(b)
6	6	6	5	روش حادثه‌ی بحرانی(c)
7	7	7	7	روش بیان روایت(d)
2	2	3	1	مدیریت بر مبنای هدف(e)
4	4	2	3	روش مقیاس انتظارات رفتاری(f)
1	1	1	2	روش ۳۶۰ درجه(i)

مورا و مالتی مورا با وزن دهن به صورت آنتروپی با روش وزن دهن جمعی ساده و تاپسیس به منظور بررسی میزان همبستگی میان این

پس از رتبه‌بندی نهایی روش‌های ارزیابی عملکرد کارکنان به کمک روش‌های مختلف تصمیم‌گیری با معیارهای چندگانه، روش‌های مالتی

زمانی که بین دو متغیر هیچ ارتباطی وجود نداشته باشد، میزان ضریب همبستگی صفر یا نظریک به صفر است.^[۱۴] در ضریب همبستگی رتبه‌ای اسپیرمن به جای استفاده از خود مقادیر متغیرها از رتبه‌های آنان استفاده می‌شود. ضریب همبستگی رتبه‌ای اسپیرمن، همبستگی موجود بین دو متغیر ترتیبی را نشان می‌دهد.^[۱۴] رابطه‌ی مربوط به ضریب همبستگی رتبه‌ای اسپیرمن به صورت فرمول (۳۳) می‌باشد که در این رابطه D تفاوت بین رتبه‌های اعضاً منتظر دو گروه مورد بررسی و n حجم هر گروه می‌باشد.

$$r_s = 1 - \frac{\sum D}{n(n^2 - 1)} \quad (33)$$

روش‌ها و بررسی روابط و مقایسه‌ی کلی به کمک ضریب همبستگی رتبه‌ای اسپیرمن در جدول (۱۱) مورد تحلیل قرار گرفته است. ضریب همبستگی رتبه‌ای اسپیرمن آماره‌ای ناپارامتریک برای سنجش ضریب همبستگی میان دو متغیر تصادفی می‌باشد.^[۱۶] همبستگی بین دو متغیر تنها نشان دهنده‌ی این مفهوم می‌باشد که افزایش یا کاهش یک متغیر چه تاثیری بر افزایش یا کاهش متغیر دیگر دارد ولی این همبستگی الزاماً دال بر رابطه‌ی علی‌بین متغیرها نمی‌باشد، در حالت کلی ضریب همبستگی بین ۲ متغیر بین ۰ تا ۱+ می‌باشد و می‌تواند به صورت مثبت و مستقیم، منفی و معکوس و یا خنثی و بدون ارتباط باشد. رابطه‌ی مثبت و مستقیم زمانی وجود دارد که با افزایش نمره یک متغیر نمره متغیر دیگر افزایش یابد، رابطه‌ی منفی و معکوس به معنی این می‌باشد که با افزایش یک متغیر دیگر کاهش خواهد داشت و

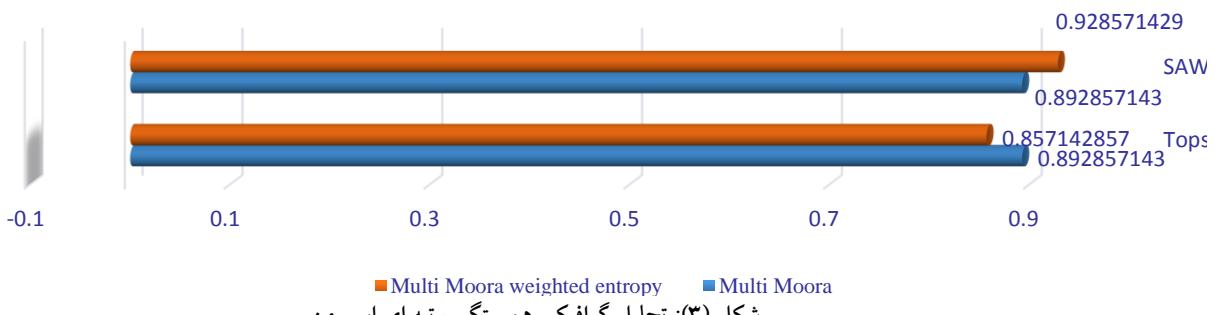
جدول (۱۱): بررسی همبستگی رتبه‌ای اسپیرمن در روش‌های تصمیم‌گیری

SAW	TOPSIS	روش‌های تصمیم‌گیری چند معیاری
۰/۸۹	۰/۸۹	Multi-MOORA
۰/۹۲	۰/۸۵	Entropy-Weighted Multi-MOORA

به نمایش آمده است.

همچنین مفاهیم جدول (۱۱) به صورت گرافیکی در نمودار شکل (۳)

Spearman's rank correlation coefficient

شکل (۳): تحلیل گرافیکی همبستگی رتبه‌ای اسپیرمن

در این پژوهش پس از رتبه‌بندی روش‌های ارزیابی عملکرد کارکنان که با توجه به ادبیات پیشین، با استفاده از تکنیک‌های تاپسیس، مالتی مورا و مالتی مورا با وزن‌دهی آنتروپی مجدها رتبه‌بندی روش‌های ارزیابی عملکرد انجام گرفته و با نتیجه‌ی پژوهش جعفری و همکاران که با روش وزن‌دهی جمعی ساده بود مقایسه انجام شده است. از بررسی تحلیل‌های انجام گرفته با توجه به نتایج مورد نظر به صورت شفاف مشخص شده است که روش‌های نوین مالتی مورا و مالتی مورا با وزن‌دهی آنتروپی رتبه‌بندی بهینه را ارائه می‌کنند، نتیجه‌ی گیری کلی این پژوهش بر آن است که با توجه به معیارهای معرفی شده و با استفاده از تکنیک‌های تصمیم‌گیری استفاده شده شامل تکنیک‌های تاپسیس، مالتی مورا، مالتی مورا با وزن‌دهی آنتروپی، بهترین روش ارزیابی عملکرد سازمانی روش ۳۶۰

۶- نتیجه‌گیری

یکی از مسائل کلیدی در سازمان‌ها بهبود عملکرد کارکنان آن سازمان به صورت مستمر می‌باشد، همانطور که در این پژوهش به آن اشاره شده است، روش‌های ارزیابی عملکرد سازمان به منظور ارزیابی عملکردهای فعلی و هدف‌گذاری آینده‌ی سازمان انجام می‌شوند.

یکی از چالش‌های کلیدی سازمان‌ها بخصوص سازمان‌های بزرگ، انتخاب روش مناسب ارزیابی عملکرد با توجه به تعداد بالای کارمندان می‌باشد. از راهکارهای بسیار موفق در زمینه‌ی انتخاب روش می‌توان به تکنیک‌های تصمیم‌گیری اشاره نمود که به صورت تفصیلی در مقاله‌ی حاضر مورد بررسی قرار گرفته شده است.

- پیشنهادهای آتی محققان این پژوهش به این صورت می‌باشد:
۱. بررسی دیگر روش‌های نوین تصمیم‌گیری مانند VIKOR, PROMTHEE, ELECTRE با توجه به ماتریس تصمیم موجود در پژوهش فعلی و مقایسه‌ی این روش‌ها با پژوهش انجام شده به منظور تحلیل رتبه‌بندی‌های روش ارزیابی عملکرد و مقایسه‌ی روش‌های تصمیم‌گیری با یکدیگر انجام شود.
 ۲. به منظور بررسی اجرایی این چارچوب در سازمان‌ها پیشنهاد می‌شود که ابتدا با بررسی بلوغ سازمانی معیارهای ارزیابی عملکرد مورد بررسی قرار گرفته، سپس با توجه به بلوغ سازمانی مورد نظر رتبه‌بندی روش ارزیابی عملکرد انجام گیرد تا به صورت عملی و علمی تصمیم‌گیری بهتری ارائه شود.
 ۳. پیشنهاد برای استفاده از تکنیک مالتی مورا با وزن دهی آنتروپی در دیگر مفاهیم مدیریت منابع انسانی به منظور بررسی دقیق این روش و مقایسه با تکنیک‌های انجام شده توسط محققان دیگر در امر توسعه‌ی دانش تصمیم‌گیری همواره امری مفید خواهد بود.
- امید است که با استفاده‌ی عملی و اجرایی روش‌های ارزیابی عملکرد کارکنان در سازمان‌ها، قدمی موثر در توسعه‌ی این مفاهیم و بهبود مستمر بهره‌وری در کشور باشد.

درجه می‌باشد و این پژوهش روش ارزیابی ۳۶۰ درجه را با توجه به معیارهای مشخصه در ادبیات تحقیق روش بهینه ارزیابی با توجه به مباحث و معیارهای مطرح شده می‌داند و در رتبه‌بندی نهایی که با مقایسه‌ی روش‌های تصمیم‌گیری ارائه شده است به عنوان رتبه‌ی نخست انتخاب شده است. این نتیجه در شرایطی است که در مقاله مرجع این پژوهش که بوسیله روش جمعی ساده انجام شده است روش ۳۶۰ درجه رتبه دوم را اخذ کرده است. با توجه به این که در این پژوهش با توجه ادبیات پیشین این روش (۳۶۰ درجه) رتبه نخست را کسب کرده است بدین مفهوم نیست که این روش بهترین روش ارزیابی عملکرد کارکنان می‌باشد و این مفهوم می‌تواند در مطالعات موردي دیگر تحقیقات تغییر کند کما اینکه در مقاله مرجع این تحقیق که مرتبط با حفری و همکارانش بود روش دیگری به عنوان روش بهینه ارزیابی عملکرد انتخاب شده است.

نتیجه‌گیری ثانویه این پژوهش بررسی مقدار همبستگی روش‌های وزن‌دهی جمعی ساده و تاپسیس با مالتی مورا و مالتی مورا با وزن دهی آنتروپی می‌باشد که با توجه به تحلیل‌های انجام شده این مقدار مثبت بوده و با توجه به مقدار بدست آمده ضریب همبستگی رتبه‌ای اسپیرمن، این روش‌ها همبستگی مستقیم بالایی با یکدیگر دارند. در نهایت به دلیل صحت و دقیق‌یابی روش مالتی مورا پیشنهاد می‌شود که در پژوهش‌های آتی به عنوان روشی بهینه برای رتبه‌بندی گزینه‌ها مورد استفاده قرار گیرد.

منابع و مأخذ

- Dimensions International.
- [14]Corder, G.W., Foreman, D.I., (2014), **Nonparametric Statistics: A Step-by-Step Approach**, Wiley, ISBN 978-1118840313.
- [15]Crozanano, R., Mitchell, M.S., (2005), **Social Exchange Theory: An Interdisciplinary Review**, Journal of Management, 31:874-900.
- [16]Daniel, W., (1990), **Spearman rank correlation coefficient**, Applied Nonparametric Statistics (2nd Ed.). Boston: PWS-Kent, pp. 358–365, ISBN 0-534-91976-6.
- [17]DeNisi, A.S., Pritchard, R.D., (2006), **Performance appraisal, performance management and improving individual performance: a motivational framework**, Management and Organization Review 2 (2), 253–277.
- [18]Desler, G., (1999), **Theories of Human Resource Managements**, Translated by Parsian, A., Arabi, M., Iranian Research Center, Tehran, Iran. (In Persian).
- [19]Dessler, A., Gary, A., (2011), **Human Resource Management**, Tenth Edition, Prentice Hall.
- [20]Dey, B., Bairagi,B., Sarkar, B., Sanyal, S., (2012), **A MOORA based fuzzy multi-criteria decision making approach for supply chain strategy selection**, Int. J. Ind. Eng. Comput. 3:649–662
- [21]Dijk, D.V., Schödl, M.M., (2015), **Performance Appraisal and Evaluation**, International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences (Second Edition), edited by James D. Wright, Elsevier, Oxford, Pages 716-721.
- [22]Elverfeldt A.V., (2005), **Performance Appraisal-how to improve its effectiveness**, University of Twente, Enschede.
- [23]Ghorbani, M., Keramati, M., Jafarian, M.J., (2002), **Personnel's Performance Appraisal**, Tous Research's, Tehran, Iran, (In Persian).
- [24]Habibi, A., Izadyar, S., Sarafrazi, A., (2012), **Fuzzy Multiple Criteria Decision making**, Katibe Gil Publications, Tehran, Iran, (In Persian).
- [25]Hafezalkotob, A., Hafezalkotob, A., (2016), **Extended MULTIMOORA method based on Shannon entropy weight for materials selection**, Journal of Industrial Engineering International, 12(1), 1-13.
- [26]Hafezalkotob, A., Hafezalkotob, A., (2015), **Comprehensive MULTIMOORA method with target-based attributes and integrated significant coefficients for materials selection in biomedical applications**, Journal of Materials and Design.
- [1] Aggarwal, A., Thakur, G., (2013), **Techniques of Performance Appraisal-A Review**, International Journal of Engineering and Advanced Technology, (IJEAT), ISSN: 2249 – 8958, Volume-2, Issue-3.
- [2] Alvani, S. M., Taghavi, M. A., (2004), **Balance Scored Model: A framework for Evaluating personnel's performance in government section**, Journal of Management Studies, Vol.37, (In Persian).
- [3] Armstrong, M., (1993), **A handbook of personnel management practice**, 4th ed. London: Kogan Page.
- [4] Balezentis, A., Balezentis, T., Brauers, W. K. M., (2012), **Personnel selection based on computing with words and fuzzy MULTIMOORA**, Expert Syst. Appl., vol. 39, no. 9, pp. 7961–7967.
- [5] Beer, M., (1981), **Performance appraisal: dilemmas and possibilities**, Organizational Dynamics, 9, 24-36.
- [6] Blesa, A., Ripollé's, M., (2007), **The influence of marketing capabilities on economic international performance**, International Marketing Review, Vol.25, No.6, Pp.651-673.
- [7] Boswell, W.R., Boudreau, J.W., (2002), **Separating the developmental and evaluative performance appraisal uses**, Journal of Business and Psychology ,16 (3), 391–412.
- [8] Bowin, R., Harvey D., (2002), **Human resource management: an experiential approach**, prentice - Hill – Inc.
- [9] Bracken D.W., Timmreck C.W., Church A.H., (2001), **Handbook of Multisource Feedback**, First Edition, Jossey Bass Inc.
- [10]Brauers, W.K.M., Zavadskas, E.K., (2010), **Project management by MULTIMOORA as an instrument for transition economies**, Technol. Econ. Dev. Econ. 16,5-24.
- [11]Brauers, W.K.M., Zavadskas, E.K., (2011), **MULTIMOORA optimization used to decide on a bank loan to buy property**, Technol. Econ. Dev. Econ. 17:174–188.
- [12]Brauers, W.K.M., Zavadskas, E.K., (2012), **Robustness of MULTIMOORA: a method for multi objective optimization**, Informatica 23.
- [13]Byham W.C., (1986), **The Assessment Center Method and Methodology: New Applications and Methodologies**, Development

- [27]Ijadi Maghsoodi, A., Haji-Molana, M., (2014), **An analysis of Refining and Regenerating of Lube-oil and Lubricant Industry's Competitiveness using Porter's Five Forces**, Second International Conference on modern research in Management, Economy and humanities, Dubai, Emirates, (In Persian).
- [28]Iran-Zadeh, S., Bagheri, D., Azarkasb, A., (2014), **Fuzzy Evaluation Model Tree to review staff performance appraisal systems and selection of appropriate evaluation system for Islamic Azad University of East Azarbaijan**, Beyond Managements Journal, Vol.17., Tehran, Iran, (In Persian).
- [29]Ivancevich, J.M., (2004), **Human Resource Management**, (9th edition), McGraw- Hill/Irwin Companies, New York, 255-287.
- [30]Jafari, M., Bourouni, A., Amiri, R., (2009), **A New Framework for Selection of the Best Performance Appraisal Method**, European Journal of Social Sciences – Volume 7, Number 3 .
- [31]Johanson U., Eklov G., Holempren M., Martensson M., (1998), **Human Resource Costing and Accounting versus the Balanced Scorecard: A Literature Survey of Experience with the concepts**, OECD, Paris.
- [32]Karande, P., Chakraborty, A., (2012), **A Fuzzy-MOORA approach for ERP system selection**, Decis Sci, Lett. 1, 11–21.
- [33]Khadem, H., Haji-Abadi, H., (2011), **Performance Appraisal**, Journal of managements, Imam reza University, Vol.27, (In Persian).
- [34]Kramer, J. H., (2009), **Mandatory sentencing guidelines: The framing of justice**, Criminology & Public Policy, Vol 8, 2- 313.
- [35]Makouie, E., (2007), **Decision theory Methods**, Mehr va Mah-e-no Publications, Tehran, Iran.
- [36]Mondy, W., Wayne, J., (2008), **Human Resource Management**, Tenth Edition , Pearson Education, Prentice Hall.
- [37]Murphy, K.R., Cleveland, J.N., (1991), **Performance Appraisal: An Organizational Perspective**, Allyn and Bacon, Boston.
- [38]Porter, M. E., (1998), **Competitive strategy: Techniques for analyzing industries and competitors** , FREE Press, NY.4.
- [39]Saadat, E., (2000), **Human Resources Management**, Semat Publications, Fourth edition, Tehran, Iran, (In Persian).
- [40]Shannon, C.E., (1948), **A mathematical theory of communication**, Bell System Tech Journal, Vol 27,379–423.
- [41]Shaout, A., Yousif, M. K., (2014), **Performance evaluation- Methods and techniques survey**, International Journal of Computer and Information Technology, Vol 35, 966-979.
- [42]Singer, M.G., (1991), **Human resource management**, Kent publishing.
- [43]Werther, W., Davis, D., (1993), **Human resource and personnel management**, 4th ed, McGraw, Hill, Inc.
- [44]Wright, A., (2011), **Modernizing, Away Gender Pay Inequality? Some Evidence from the Local Government Sector on Using Job Evaluation**, University of Westminster, London, UK, Employee Relations. 33:2.159-178.
- [45]Wu B., (2005), **The philosophy and practice of Management by Objectives**, Troy State University.
- [46]Zarea, M., Sofi, J.B., Firoz-Abadi, M.A., (2011), **Prioritize methods of evaluating the performance of managers and employees SAPCO using the technique of ANP**, International Conference on Management and Accounting, Tehran, Iran.
- [47]Ziae, M., (2005), **DSP evaluation system developed by engineering research unit at the company's research, design and manufacture of motor vehicles**, Industrial Management Organization, Tehran, Iran, (In Persian).

